

Yttrande 2017-11-28

Förslag till nationell plan för transportsystemet 2018-2029
N2017/05430

Sammanfattning

Trafikverket har på regeringens uppdrag utarbetat ett förslag till nationella plan för transportsystemet under perioden 2018 – 2029. Kungliga Automobil Klubben (KAK) välkomnar att ett samlat grepp tas om transportsystemet. Vi menar dock att förslaget till resursfördelning mellan de olika trafikslagen är skevt. Dessutom borde mer insatser göras för att stärka trafikutbildningen riktad till unga personer.

Bakgrund

Bilförsäljningen i Sverige slår rekord och intresset för att äga egen bil är stort bland en majoritet av svenska folket, oavsett ålder eller bostadsort. Bilen är det dominerande färdssättet totalt sett enligt myndigheten Trafikanalys.

Enligt en Skop-undersökning som KAK gjort vill en majoritet av svenskarna äga sin egen bil även i framtiden. 6 procent svarade att de inte vill äga bil överhuvudtaget, 9 procent att de föredra leasing, 3 procent vill använda sig av bilpool och 4 procent vill hyra vid behov. Men de allra flesta, hela 78 procent, vill äga sin egen bil. Detta måste planeringen ta hänsyn till och nödvändiga investeringar i väginfrastruktur måste göras.

Allmänna synpunkter

I liggande förslag till nationell plan för transportsystemet anges att 125 miljarder kronor ska avsättas till drift, underhåll och reinvesteringar av statliga järnvägar. 164 miljarder kronor ska gå till drift, underhåll och reinvesteringar av statliga vägar inklusive bärighet och tjälsäkring, samt till statlig medfinansiering till enskilda vägar.

KAK menar att detta är en skev fördelning av resurser givet hur resandet faktiskt ser ut. Resursanvändningen bör spegla de verkliga resmönster som finns. Därför måste väginfrastrukturen ges en större andel. Enligt det underlag som regeringen bygger sin budgetproposition hösten 2017 på har kvaliteten på väginfrastrukturen i vissa delar till och med försämrats under de senaste åren och analysen delas även av internationella bedömare. Detta är ingen hållbar utveckling och det riskerar att skada Sveriges ekonomi. Dessutom utgör det ett hot mot trafiksäkerheten.

I planen ingår också förslag till informations- och kunskapshöjande åtgärder, bland annat för att höja trafiksäkerheten och att minska riskfyllda beteenden i bland trafikanter. Detta ska ses som ett "komplement" till fysiska åtgärder i transportsystemet.

KAK anser att beteendefrågor är alltför viktiga för att ses som ett komplement i trafiksäkerhetsarbetet. Mer fokus måste sättas på dessa frågor tidigt. Det är mycket positivt att antalet människor som har körkort i Sverige blir fler, då körkortsinnehavare har genomgått en teoriutbildning om grundläggande trafikregler och riskfaktorer. Men trafikkunskaper är inget som bara angår körkortsinnehavare. Minst lika viktigt är att andra som vistas i trafiken, vilket är i princip hela befolkningen, har rätt kunskaper.

Redan i skolan borde initiativ tas för att höja trafikkunskaperna. Det finns redan väldigt allmänt hållna formuleringar om trafikundervisning i skolans styrdokument, men enligt en rapport av KAK, och en utredning från riksdagens utredningstjänst är det i princip omöjligt att veta vilken undervisning som faktiskt äger rum, då detta inte är något som följs upp. Här borde ett samlat grepp tas och olika myndigheter och aktörer måste samverka för att höja trafikkunskaperna, särskilt bland barn och unga. De oskyddade trafikanterna får inte förbli de mest utbildade.

Avslutning

I detta ärende har Kungliga Automobil Klubbens Expertråd utarbetat remissvaret under ledning av ordförande Anders Ydstedt.